

EINA SYKĮ SAVAITĖJE

Kaina metams 15 lt., pusmečiui 8 lt., 1 mėn. 1 lt. 50
Kareiviams per pusę pigiau. Užsieny metams 25 lt.
Atskiras numeris 30 centų visiems.

Skelbimai: petito eilutė 40 c., prieš tekstą dvigubai.
Adresas: Kaunas, Nepriklausomybės Aikštė.

7 (351)

Kaunas, 1926 m. vasario m. 11 - 17 d.

VIII metai.

Pažymėtini įvykiai.

Vasario m. 10 d. 1876 m. gimė lietuvių poetas Pranas Vaičiaitis.

Vasario m. 13 d. 1919 m. bolševikai puolė Alytų. Žuvo pirmas dėl Lietuvos nepriklausomybės mūsų kariuomenės karininkas Antanas Juozapavičius.

Vasario m. 13 d. 1919 m. lietuviai išvijo bolševikus iš Jezno.

Vasario m. 15 d. 1386 m. priėmė katalikų tikyba Lietuvos kunigaikštis Jogaila.

Vasario m. 15 d. 1922 Lietuvos Steigiamasis Seimas priėmė Žemės Reformos Įstatymą.

Vasario m. 16 d. 1918 m. Lietuvos Taryba Vilniuje paskelbė Lietuvos Nepriklausomybę.

Vasario m. 16 d. 1921 m. Latvija pripažino Lietuvą de jure (galutinai pripažino Lietuvos Nepriklausomybę).

Vasario m. 17 d. 1801 m. gimė lietuvių rašytojas vysk. M. Valančius.

Nepriklausomybės šventė.

Vasario mėn. 16 d. Lietuva švenčia savo nepriklausomybės paskelbimo sukaktuvės. Šta šventė yra brangi kiekvienam lietuviui ir dėl to mums, kariams, Lietuvos nepriklausomybės gynėjams, reikia tinkamai jos reikšmę išsiaiškinti.

Sunkiai vargo Lietuva rusų vergovėje būdama. Žiauri Rusijos carų vyriausybė nežmoniškai spaudė lietuvių tautą, norėdama ją visai sunaikinti, kad jos ne vardo šiame pasaulyje nebepaliktų.

Vyriausios priemonės, kuriomis rusai naikino lietuvių tautą, buvo draudimas lietuviams katalikams pirkti žemės Lietuvoje, katalikų tikybos ir lietuvių kalbos persekiojimas, maskoliškųjų mokyklų ir cerkvių steigimas mūsų krašte, jaunųjų Lietuvos vyrų gabenimas kareiviauti į tolimiausius Rusijos kraštus, svetimųjų valdininkų ir kolonistų burliokų gabenimas Lietuvon.

Tomis priemonėmis rusų vyriausybė manė gana greitai galėsianti lietuvių tautą išnaikinti. Bet žiaurus jos spaudimas sutiko griežtą mūsų tautos pasipriešinimą. Juo atkakliau maskoliai mus spaudė, juo dides-

5 pėst. D. L. K. Kęstučio pulko

Kapitonas

Jonas Prakaitis

po ilgos ir sunkios ligos mirė š. m. vasario mėn. 6 dieną Karo Ligoninėje.

Giminėms reiškiamė giliausios užuojautos
KĖSTUTIEČIAI.

nio sutikdavo atsparu no. Jie uždarinėjo mūsų būnyčias, žmonės jas kaip įmanydami gynė. Šiuo atveju pažymėtinas yra kruvinas lietuvių susirėmimas su kazokais Kražiuose. Jis paprastai žmonių Kražių skėdymėmis yra vadinamas. Įige dė atimti iš lietuvių katalikų bažnyčią ir ją į cerkvę paversti, ginkluoti moksoliai užpuolė besimeldžiančią žmonių minią. Maldininkai buvo raitų kareivių arkliais mindžiojami, nagaikomis plakami, kardais kapojami, šautuvų buožėmis daužomi. Kražiai nekaltų žmonių krauju paplūdo ir daugeliui lietuvių teko su šiuo pasauliu persiskirti vien dėl to, kad savo bažnyčios jie nenorėjo maskoliams atiduoti. O kiek privargino mus engėjai, uždrausdami lietuviams savomis raidėmis knygas bei laikraščius spausdinti.

Keturiasdešimts metų ėjo nelygi kova dėl spaudos atgavimo. Uždrausdami mums spaudą rusai manė tuo būdu Lietuvą tamsybėje laikyti. Tačiau atsirado pasišventusių žmonių, kurie užsieniuose spausdino knygas ir laikraščius. Dar didesniu pasišventimu šioje srityje dirbo khvignešiai, kurie slaptomis tas knygas per sieną gubendavo ir po visą Lietuvą išplatindavo.

Visi tie žmonės, kurie anais laikais prieš maskolių vergovę kovojo, žadindami mūsų tautą iš miego ir gindami ją nuo piktų caro valdžios pasikėsimų, buvo tikrieji Lietuvos nepriklausomybės kovotojai. Dug jų toje nelygioje kovoje žuvo, tačiau žuvusiųjų vietoje atsirasdavo naujų kovotojų, kurie dar didesniu uolumu ir pasišventimu varė pradėtąjį darbą. Juo ilgiau tęsėsi kova, juo daugiau radosi kovotojų, dėjusių galvas už lietuvių tautos teises. Pagaliau, kai prasidėjo pasaulinis karas, Lietuvos nepriklausomybei dirva buvo jau

paruošta. Reikėjo tik sulaukti patogios valandos svetimajam jungui nusikratyti. Tokia valanda atėjo 1918 metais, kai rusų caro valdžia gavo galą, o naujieji Lietuvos prispaudėjai vokiečiai pradėjo irti. Tuomet susirinko Vilniuje mūsų tautos atstovai ir vasario 16 dieną paskelbė, jog yra atstatoma nepriklausomoji Lietuvos valstybė, laisvės ir pilietinės lygybės pagrindais.

Žinoma, tasai paskelbimas būtų tuščiai praskambėjęs, jeigu jisai nebūtų radęs atbalsio jaunuomenės širdyse, jeigu laikinosios vyriausybės šaukiami nebūtų susitelkę narsuolių savanorių būriai, kurie su ginklu rankose stojo nepriklausomybės ginti.

Veltui kėsinosi mus vėl pavergti rusai bolševikai, lenkų legionininkai ir vokiečiai bermontininkai. Narsioji Lietuvos karuomenė sutriuškino jų galybę ir priverstė iš mūsų krašto pasitraukti. Nepakako tuo tarpu mums jėgų senąją mūsų sostinę iš piktojo lenko nagų išvaduoti. Žilasis mūsų Vilnius dar tebevergauja lenkams. Dūsauja anapus demarkacijos linijos mūsų brolai, Vilniaus krašto lietuviai. Jie laukia ir sulaukti negali tos valandos, kada mes ateisime juos iš sunkios vergovės išvaduoti. Tokia valanda ateis. Ji yra jau nebetoli. Del to minėdami Lietuvos nepriklausomybės sukaktuves, stiprinkime savo sielą, prisimindami mūsų garbinguosius žygius, ugdinkime pasiryžimą ir kietą valią kovoti iki galų, kol visos Lietuvos žemės nebus išvadotos. Tą dieną kiekvienas Lietuvos karys tepadar savo širdyje įžadus ne tik kovoti, bet ir pergalėti mūsų priešus.

Tie Lietuvos vaikai, kurie del tėvynės laisvės bekovodami šaltuose kalėimuose mūrė arba kautynių laukuose savo galvas padėjo, tebūnie mums visiems pavyzdys, kurį sekdami patikrinsime tėvynei laisvą ir nepriklausomą gyvenimą.

Ph.

I kurią šalį nekeliausi — vis vien kariuomenėje tarnausi.

Brangi Žemės Ūkio Ministerijos dovana.

Visose valstybėse kariuomenė yra gausiai visuomenės remiama. Visi stengiasi savo gynėjams kuo nors padėti, rūpinasi jų būtimi. Švietimas šiuo atveju yra plačiausioji ir dėkingiausioji dirva, kurioj labiausiai gali pasireikšti visuomenės susirūpinimas kariais ir jų gyvenimu.

Del to gautoji iš Žemės Ūkio Departamento dovana yra mums brangi ne tik tai ta prasme, kad mes galėsime ja pasinaudoti, iš gautųjų knygų pasimokinti, bet kas gal nemažiau svarbiau iš dovanos mes įsitikiname, jog visuomenė ir mūsų valstybės įstaigos eina petis į petį su mumis, supranta mūsų reikalus, mus nepamiršta ir eina mums į pagalbą.

Todel Žemės Ūkio Departamentui, kuris padovanojo mūsų kariuomenės karių bibliotekoms po 70 ekzemplierių visų savo leidinių lygiai išėjusių, lygiai tų, kurie dar išeis, tarlame savo širdingiausia ačiu! Lieka palinkėti, kad ir kitos įstaigos Žemės Ūkio Departamento gražų pavyzdį pasektų.

Lietuvos gyvenimas.

— **Seimas.** *Susirinko naujų metų darbams.* Vasario m. 9 d. Seimas, po švenčių atostogų, pradėjo savo darbus.

— **Vyriausybės darbai.** *Kursai ūkininkams.* 1925 m. Žemės Ūkio Ministerija suruošė žemės ūkio kursus 93 vietose, iš kurių ūkininkai galėjo pasimokinti kaip savo ūkius kelti.

— **Žemės Ūkio Ministerijos darbai.** Žemės Ūkio Ministerija per 1925 m. įvairioms ūkiškoms organizacijoms

ir atskiriems asmenims, kurie rūpinosi įkurti pavyzdinius ūkius, padėjo įsigyti 220 gerų veislių arklių, 78 raguočius ir kitokių gyvulių.

Be to, buvo pasiūliusi Žemės Bankui, kad šis paskolintų mūsų ūkininkams pavasario sėjos reikalingams 1.500.000 lt.

— **Leido plukdyti mišką Nemunu.** Vyriausybės paskelbtomis taisyklėmis leista Nemunu plukdyti mišką iki pačiai Klaipėdai. Tuo būdu mūsų vyriausybė išpildė savo pasižadėjimą, pareiktą Klaipėdos sutarty (kada Lietuvai buvo perduotas Klaipėdos kraštas) ir lenkai nebegalės dabar skystis užsieniams, kad lietuviai esą nepildo savo pasižadėjimų.

Dabar mišką galima bus plukdyti iš Rusijos ir kitų kraštų, iš ko Lietuva turės nemažą pelno. Be to, per Sovietų Rusijos ir Lietuvos taikos derybas 1920 m. Sovietai yra pažadėję Lietuvai duoti didelį miško plotą išsikirsti, bet iki šiol jie pasižadėjimo negalėjo ištesėti, nes lenkai būtų nepraleidę. Dabar šitos klūtys bus prašalintos ir susilauksime daug miško.

— **Žemaičių geležinkelis** sparčiai statomas. Iki Telšių beliko tik arti 10 km. ir kovo mėn. pabaiga statyti. Apie gegužės mėn. pradės vežioti keleivius. Kai Lietuva gaus paskolos, toji pat geležinkelio linija bus pratęsta iki jūros, kad mūsų prekės galėtų lengvai pasiekti jūrą.

Savivaldybės. *Gražins Kauną.* Kauno miesto valdyba susirūpino pagražinti Kauną. Laisvės Alėjoje manoma pastatyti porą paminklų. Be to, bus sutvarkytos aikštelės. Manoma irgi pastatyti gražius miesto sodo vartus.

— **Saulių gyvenimas.** *Pagalba nukentėjusiems del potvynio.* Vasario m. 7 d. Klaipėdos saulų būrys surengė vakarą, kurio gryną pelną paskyrė del potvynio nukentėjusiems klaipėdiečiams.

— **Klaipėdiškiai.** *Santykiai su centro valdžia.* Ministerių Kabinetas svarsto klausimus del santykių tarp vietinės Klaipėdos ir centro valdžių. Tarp kitko Kabinetas mano išleisti taisykles del vykdymo ir taikymo Klaipėdos krašte Lietuvos įstatymų.

— **Buvusių karių organizacija.** Klaipėdoj yra Mažosios Lietuvos lietuvių karių draugija, kuri turi 50 narių. Jai priguli lietuviai kariai, tarnavusieji įvairiose kariuomenėse. Sausio m. 30 d. buvo šios draugijos susirinkimas, iš kurio paaiškėjo, kad draugijos nariai labiausiai įdomaujasi šaudymo sportu.

— **Okupuotoji Lietuva.** *Lenkai meta lietuvius gatvėn.* Lenkai pareikalavo, kad Vilniaus lietuvių draugijos nukentėjusiems del karo pabėgėliams šelpti centro komitetas tuojau išsikeltų iš dabar gyvenamų namų. Kadangi ši draugija savo namuose laiko daugiau 300 žmonių moksleivių ir tarnautojų ir turi įsitaisę savo dirbtuvėles, tai aišku, kad savo darbu lenkai tyčia nori išmesti lietuvius į gatvę ir sugriauti draugiją.

— **Lenkina kraštą.** Lenkai kitaip nebesugebėdami sulenkinti Vilniaus krašto grėbiasi senųjų rusų priemonių, būtent, sodina pagrobtuose kraštuose savo kolonistus lenkus iš Galicijos ir kitų tolimų Lenkijos kraštų pargabentus. Tokiems atėjūnams kitais metais numatyta išdalinti Vilniaus krašte net 9000 ha žemės.

Pirmiau rusų caras Lietuvoj burliokus sodino, o dabar lenkai Vilniaus krašte savo „prošepanus“.

— **Įvairios žinios.** *Blaivybės savaitė.* Vasario m. 7 d. „Liaudies namuose“ kan. Tūmas kalbėjo apie blaivybę. Jo paskaitoj buvo liečiamas kovos su girtavimu klausimas, išrodant girtavimo kenksmingumą žodžiu ir raštu. Mėnėjo vysk. Valančių, Baranauską, kun. Kasakovskį, Budrikį, Dovidaitį, Stud. Leoną, Martinaitį. Be kitko kalbėjo ir apie dramą „sudrumsta ramybė“, kuri netrukus bus kariams vaidinama (kovo mėn. 8 d.).

Paskum buvo koncertinė dalis; smuikavo p. Tomišauskaitė ir skambino pianinu p. Limerkis, Kauno šaulių choro būrelis, p. Vaičiūno vedamas, gražiai sudainavo „Blaivininkų himną“, „Dukrelę augins“, „O, tai dyvai... kad degtinės Lietuvoj nebuvo (duok Deve), „Aplinkui jau žydi“. „Ir kur bėga Šešupė“.

Gaila, kad klausytojų tarpe buvo mažai karių. Paskaitos paklausyti būtų buvę visiems kariams naudinga.

R. B.

Ne skaičiuje galybė.

Būdami dviejų milijonų tauta atsispyrėme prieš milijonines armijas turinčias tautas, troškusias mus pavergti. Del ko? Nes — laisvės ragavę jau nenorėjome vergauti! Buvo mummyse pasiryžimas arba žūti, arba laisvais būti. Laimėjome!

Prancūzų karalius Liudvikas XIV klausė savo ministerio Kolberto kodėl taip atsitiko, kad valdydamas tokią galingą tautą, turėdamas tiek žmonių, neįstengė nugalėti mažutės Olandijos.

— Del to, — atsakė ministeris, — kad valstybės galybė priguli ne nuo žemės ploto ir gyventojų skaičiaus, bet nuo jų valios tvirtumo, pasiryžimo ir pareigų supratimo.

Ir tikrai, jei tik kas drąsiai pasiryžęs imsis kovoti už savo laisvę, tai jo ir skaitlingiausias priešas nenugąsdins.

Mes netekome Vilniaus, tai mums didelis smūgis, bet nenusiminkime. Per skausmus į garbę, per vargą į laimę, iš vergijos — laisvėn.

Tik auklėkime savo pasiryžimą, savo jėgas, atminime, Vilnius buvo mūsų ir bus; mes bė Vilniaus nenurimsim! — laimėsime! Juk didžiausi istorijos atsiminimai yra vaisiai drąsos, pasiryžimo ir tvirto būdo. Didžiausi laimėjimai gimsta iš pralaimėjimų. Gerovė, kuria naudojames, net asmeninė laimė — įgyta po daugelio vargų, nelaimių, skausmų. Taigi reikia tik mokėti kiekvieną pralaimėjimą paversti laimėjimu.

Kiekvieno iš mūsų, ir mūsų tautos garbė ne tame, kad niekad nepupultumėm, bet tik mokėjime nupuolus atsikelti. Netekome Vilniaus, mokėkime jį ir atvauduoti. Visados atsiminkime, kad pralaimėjimas yra tik įžanga į didesnį laimėjimą, kelias į laimę... Nebijokime, kad priešai galingi, bet drauge su mūsų dainum

Maironiu pašakykime: „Mainos rūbai margo svieto, tvirtas griūna — silpnas kelias“!

J. Lizdeika iš P.

Ką duoda degtinė?

Degtinė griaua tūkstančius laimingai gyvenančių šeimynų, tūkstančius žmonių be laiko nuvaro į kapus ar kalėjimus, atima sveikatą, turta... Kovodama su girtuokliavimu valdžia leidžia atatinamus įstatymus, tvarko smukles, draudžia tam tikru laiku pardavinėti degtinę ir t. t.

Iš tikrųjų degtinės kenksmingumas turėtų būti visiems aiškus. „Baltosios degtinės“ prisigėrę, nebejaudiname, ką patys darome. Girtas žmogus, netekęs proto, ne kartą taip pasielgia, kaip niekuomet nepadarytų joks gyvulys. Bet vis tik nepaisydamišiomės geriamo, garbiname tas „pragaro ašarėles“, daugiau negu ką kitą.

Kad ir mes kareiviai, gaudami 5 litus per mėnesį, už šiuos pinigus galėtume šį tą naudingosnio nusipirkti, negu dvi pusbonkes ir vieną nuplikusią silkelę. O vis tik daug kas iš mūsų brolių — kareivių priešingai elgiasi. Vietoj to, kad už šiuos pinigus nusipirktų kokį nors reikalingą ar naudingą daiktą, juos išleidžiam degtinei, ir dažnai tik del to, kad iš anksto nepagalvojame kiek ji mums yra kenksminga.

Štai vienas iš naujesnių pavyzdžių, kuris parodo, kurių pasekmių susilaukia girtuokliai. X pulko pasigėręs naujokas, kad pavaišintų savo draugą, vakare nuėjo

Lietuvos Respublikos Prezidentas A. Stulginskas.

miestan pusbonkės paieškot. Dažnai atsitinka, kad išgėręs žmogus visai pamiršta, kas jis ir kam esąs. — Taip ir šis jaunas vyras, būdamas visai girtas, pamiršo, kad jis jau nebe paprastas ūkininkaitis, kuris „linksmi“ grįždamas iš atlaidų namo, kur nors pamiskėje gali ir parėkauti, bet kad jis yra karys, kuriam visai netinka nakt es metu prie kareivinių bliauti ožio balsu. O jis, grįžęs iš karčemos ėmė ir subliovė smaugiamas, nesavu balsu. Pasirodo, kad jo norėta užtraukti „ramta-drilia oi...oi...oi... ra!“ bet čia išėjo kitaip: iš kažkur šatro greitumu atsiranda pulko dėžūras, kuris „dainininką“ kviečia į savo kambarį... Pajuto nabagas naujokas, kad čia blogai ir norė

damas būsimus nesmagunius išvengt, ties dežūro kambario durims leidosi į šalį... Bet čia atsitiko tas, ko girta protas negalėjo matyti. Po poros dežūro šuktelėjimu: „stok! šaus! ul!“ — ir naujokui nesustojiant pasigirsta šūvis ir kažkas žvabtelėjo į ranką. Tai buvo „mauzerio švininė bitelė“, kuri sustabdė „baltosios“ apsėstą naujoką. O galėjo būti dar blogiau. Minėta „bitelė“ galėjo žvabtelėti ir į pakaušį. Tada pusbonkės „šposai“ visai būdnei būtų pasibaigę. Nors dabar dar neaišku, kurių dovanų nabagas susilauks, kaip N. Nuovados Tardytojas užbaigs tardymą ir bylą perduos Kariuomenės Teismui nagrinėti, bet reikia manyti, jog ir ten nepaglostys.

Panašių ir dar blogesnių atsitikimų gyvenime labai dažnai tenka sutikti. Je visi vieną sako, jog mes žudome savo sveikatą, turta ardome tiek savo, tiek mums artimų žmonių gyvenimą.

— Todėl būdami tėvynės gynėjų eilėse pagalvo-kime rimčiau apie tai ką darome ir liaukimės garbinę nelemtajį „pragaro skystimėlį“.

L. L. Stirniukas.

Vaduokime Vilnių! Ten mūsų atgimimo lopšys. Iš jo pirmi laisvės spinduliai Lietuvai sušvito, Vilniuje pirmi mūsų kariuomenės diegai ėmė skleistis, Vilniuje laisvė paskelbta.

Viršila Vitkauskas.

Kodel rikiuotėje reikia stovėti tiesiai?

Mūsų statutai liepia kariui stovėti rikiuotėje neišsitempus, tiesiai, kulnai laikyti suglausti, o batų galvos išskėstos fronto linijoje pado pločiu. Keliai turi būti ištiesti, pečiai atlošti, o krūtinė kiek paduota į prieką. Rankos laisvai nuleistos. Galva laikoma tiesiai, iškelta, o akys nukreiptos tiesiai prieš save. Be to, stovint negalima krutėti. Štai kas reikia žinoti ne tik tai kariui, bet ir kiekvienam, kas panorėtų kariaiškai atsi-stoti. Bet kodel reikia taip, kaip čia buvo tik atpasakota, o ne kitaip stovėti, kodel kariuomenei netinka toks stovėjimas, kaip, sakysime, namie mes stovime, būtent, išsižergę, rankas į kišenių ar kur kitur sutalpinę? Kodel reikia stovėti būtinai tiesiai, o ne kitaip kaip?

Pirmas samprotavimas, kuriuo privalo būti laikomas bet kuris stovėjimo ar sėdėjimo būdas nustatant,

tai sveikatos reikalas. Kiekviena mūsų kūno padėtis, paprastai aukštai pinasi su mūsų kūno įvairių dalių (organų) veikimu. Sakysime, jei esame pasilenkę, plaučiams darosi anksčiau ir alsavimas dėl to darosi pasunkintas, jei esame išsitiesę, krūtinė irgi išsitiesia, o drauge su ja ir plaučiams daugiau arč os pasidaro, lengviau yra alsuoti, o kai alsavimas tinkamai yra atliekamas ir visam žmogaus kūnui yra geriau. Taigi kuri kūno padėtis laikoma geriausia, kuri labiausiai laiduoja mūsų kūno dalims laisvo, nesuvaržyto veikimo sąlygoms? Kas yra sveikiau, geriau tinka mūsų kūnui?

Aišku, jog tiesus stovėjimas šiuo atžvilgiu yra geriausias, nes yra sveikiausias. Kai mes stovime tiesiai, mūsų plaučiai gali veikti laisvai, jie nėra suvaržyti; kraujo tekėjimas gyslose yra taip pat nekludomas, širdis taip pat gali veikti laisvai. Visai kitos mūsų kūno dalių veikimui būtų sudarytos sąlygos, jeigu mes, sakysime, susirietę, susitraukę stovėtume. Tuomet ir plaučiams, ir širdžiai, ir gysloms tektų būt suvaržytomis, o dėl to ir jų veikimas būtų pasunkintas. Žmogus greičiau nuvargtų, o be to, dargi savo sveikatą ardytų.

Tas pat liečia koių, rankų ir kitų kūno dalių. Jei, sakysime, stovėtume batų galvų neišskėtę, o suglaudę, tai pakaktų smarkiau vėjui pūstelti ir pargriūtumėm žemėn. Kūno patvarumas reikalauja, kad batų galvos būtų išskėstos ir tai ne mažiau pado pločio, o be to, ne kaip kam patinka, bet fronto linijoje. Čia jau vienodumas turi būt išlaikytas. Kai dėl galvos padėties, tai ir čia sveikatos reikalai liepia laikyti ją tiesiai, iš-kėlus. Iš tikrųjų, tik panagrindėkime tokį dalyką. Pasi-klauskime savęs, kodel mūsų žmonių dažnokai yra vartojamas toksai posakis „Petraičių Antanas vaikščioja kai žemę pardavęs“. Jį kiekvienam, tur būt teko išgirsti? Ką tai reiškia? Pirmučiausia tai, kad mūsų žmonės žemę labai myli ir dėl to jos netekę liūdi, tartum, nesavi vaikščioja. O kaip tas liūdesys yra išreiškiamas? Paprastai galvos nuleidimu, nusiminimu. Kai žmogų bėdos užpuola, jis irgi nusimina, irgi galvą nuleidžia. Tuo būdu galvos nuleidimas yra liūdesio, nusiminimo pažymis, o kadangi liūdesys, nusiminimas yra nesveikas reiškinytis, tai ir galvos nuleidimas paprastai lydi mūsų kūno nukrypimus į nesveikatą. Liguistas žmogus retai kada neša galvą iškėles, o vis nuleidęs. Ir nenuostabu, juk ir medžio šakos, augalai,

Tokiais ir mes privalome būti.

Gražu už Tėvynę pavargti, kentėti;
Palaimintas darbas šalies prigimtos;
Laimingas, kurs pradėdant aušrai tekėti,
Su broliais į darbą, kaip milžinas stos.

Taip rašė visiems žinomas mūsų gerbiamas dainius Maronis ir jojo žodžiai neliko bevaisių: 1918-1919 metais pirmieji mūsų kariuomenės savanoriai suprato dainiaus mintį ir, jos vedami, atliko tokius milžiniškus darbus, kurie aukso raidėmis liks įrašyti ne tik į Lietuvos, bet ir į pasaulio istorijos lapus. Keliems šimtams metų praėjus, Lietuvos pilietis greta Kęstučio ir Vytauto garbingų darbų su pasigerėjimu skaitys ir apie atgimstančios Lietuvos pirmųjų savanorių darbus ir didžiuosius, kad ne tik senojoje Lietuvos kunigaikštijoje, bet ir jaunoje, atgimstančioje Lietuvoje didvyrių buvo.

Kodel gi mūsų savanoriams pasisekė tiek daug naudingo darbo atlikti?

Todel, kad jų širdys kilnių Tėvynės meilės, pasišventimo, drąsos, narsumo ir ištvermės jausmų buvo kupinos; o toji vidaus jėga pasirodė stipresnė už ginklus. Dabar mes nenorime tikėti, kad mums sakoma,

kad 1919 metų pradžioje buvo atsitikimų, kada nuo kelių neapmundiruočių, vyžuotų, karo dalykų visai nežinančių, bet Tėvynės meilės ugnimi liepsnojančių ir tvirtai ginklą rankose laikančių savanorių, priešų kariuomenės šimtai bėgo. Sakau, kad ne visi nori tam tikėti, bet taip buvo, ir tas rodo, kokių milžiniškų vaisių pasiryžimas ir drąsumas gali pasiekti. Todėl visai teisingai dar iš senų laikų yra sakoma, kad „drąsumas miestus ima“, prie to aš dar pridėčiau, kad „drąsumas su pasiryžimu ir Tėvynės meile susijungęs, stebūklus daro“.

Kad būtų aiškiau, kokiais tie pirmieji savanoriai buvo ir kaip šventai jie Lietuvą nuo priešų puolimų gynė, noriu keliais sakiniais prisiminti buvusioje Vilniaus batalijono (dabartinio 5-tojo D. L. K. Kęstučio pulko) 2-os kuopos savanorių eilinį Krasauską, kurs savo drąsa ir pasiryžimu visiems mums geru pavyzdžiu gali būti.

Eilinis Krasauskas į kariuomenę savanoriu buvo įstojęs 1919 metų pradžioje. Pirmiems savanoriams mažai teko karo dalykų teorijos mokintis, nes Tėvynė reikalavo tuojuo ją nuo priešų ginti, todėl ir eil. Krasauskui jau nuo 1919 metų kovo mėnesio visą laiką teko dalyvauti mūšiuose, pradžioje rusų, paskum len-

viskas kelia savo galvas aukštyn, kada jie auga, yra sveiki; ir priešingai, nesveikatos pagauti lenkiasi kūpinasi, juos traukia žemelė. Tuo būdu galvos nuleidimas yra bendrai nesveikatos lydimas reiškinys, dėl to visai netinkamas sveikam kūnui. Ir tikrai, retai kur mes pamatysime sveiką žmogų, kuris būtų nuolatos galvą nuleidęs. Jos nenuleidžia ir sveikas gyvulys, ją kelia ir paukštis, ir kiti gyvi padarai.

Bet to dar neužtenka. Rikiuotėje privalome stovėti tiesūs ir ramūs dar dėl to, kad to reikalauja valdymo sąlygos, kurios yra neįmanomos kada valdomųjų eilėse svinga tvarkos ir sutartinumo. Štai imkime kad ir gulbių vilkstinę ar kitų paukščių, kurie rudens metu traukia į pietus. Ką mes matome? Pirmučiausia taisyklingą trikampį, rikiuotę. Okam paukščiams reikalinga ar negali gulbės, sakysime, kaip varnos ar žvirbliai netvarkoje būriais skristi? Žinoma ne! Jei ir žvirbliams reikėtų į tolimą kraštą skristi ir jį turėtų iš gulbių rikiuotės tvarką, trikampį, ar kurį kitą pasiskolinti. O ji yra reikalinga todėl, kad gulbėms skrendant į tolimą kraštą, reikia daugybę pavojų pakelti ir jiems atsiremti. Gulbių pulką ir priešininkas gali užklupti, ir lėkti reikia tam tikra kryptimi, ir savo keliu mokėti apsiginti. O tam visam reikalinga yra atatinama tvarka, rikiuotė. Paukščiai tvarkoje lėkdami sutaupo savo pajėgas. Sakysime, jeigu vienas priešakyje skrenda o visi kiti vienon voron išsirikiavę užpakalyje, tai jiems daug lengviau yra skristi, negu lekiant būriu ir nesilaikant rikiuotės. Be to, paukščiai, lėkdami virtine vienas kitam nekliudo, gali sėkmingiau sekti priešus ir jau iš tolo juos pamačius sukaupti jėgas puolimui atremti. Tas jiems ir suprasti kiti kitą, susikalbėti padeda. Štai kodėl jiems reikia skristi rikiuotėje. Tas pats ir mus liečia. Ir mums yra reikalinga rikiuotė, o joje atatinama tvarka, kad geriau su priešu grumtis ir sėkmingiau pavojų nugalėti.

Štai kodėl nemanyk, kary, jog rikiuotė ir reikalavimas joje atatinkamai stovėti yra žmonių išmislas. Ne, taip stovėti kaip statutas liepia ne žmonės išmislė, bet pats gyvenimas paliepė, taip, o ne kitaip stovėti, elgtis. To reikalauja mūsų sveikata ir mūsų tėvynės gerovė.

J. Vilkupėnas.

Tas, kuris turi gryną sąžinę — nebijo kontrolės.

Heriot

ku ir pagaliau vėl rusų frontuose. Krasauskas buvo aukšto ūgio, stiprus, linksmas ir ypač drąsus vyras, todėl visi mūsų 2-os kuopos kariai jį mylėjo ir gerbė. Nebuvo atlikta beveik nė vieno svarbesnio žvalgymo, pavojingesnio uždavinio, kur eil. Krasauskas, kaip pirmojo būrio atstovas, nedalyvautų. Visur jam sekėsi ir kada kuopos vadas, žvalgams uždavinį davęs, sakydavo:

„Žiūrėkite, vyrai, kad iš šio žygio jums ir visai kuopai gėdos nebūtų!“

Visuomet savanoriai linksmi atsakydavo:

„Tamsta, su mumis gi ir Krasauskas eina“.

Rodėsi, kad jie norėjo pabrėžti, kad Krasauskas yra kažkoks nenugalimas didvyris, ir kad kur Krasauskas eina, ten jokių nepasisekimų negali būti. Taip ir buvo iki 1919 metų rugpiučio mėnesio, kada mūsų Vilniaus batalijonas liko pasiūstas į mišius prieš rusus Dusėtų ir Antalieptės rajonuose. Čia Krasauskui pradžioje taip pat gerai ėjo, bet vieną sykį jam nepasisekė.

Mūsų būrys stovėjo Šaltamalkių kaimė. Trumpam laikui mišiai buvo sustabdyti ir apkasuose buvo likę tik kulkosvaidžiai ir sustiprinta sargyba, o kiti kareiviai gyveno netoli nuo apkasų buvusiam kluone.

Kariuomenės gyvenimas.

Paskyrimai. Majoras Kazys Sprangauskas paskirtas laikinai eiti 6. pėst. P. K. Margio pulko vado pareigas.

Teatras ir vakarai. 5 pėst. D. L. K. Kęstučio pulkas. Pulke yra teatro kuopelė. Ji dėl mažo narių skaičiaus visai veik buvo nustojusi veikti ir jau nebuvo vilties, kad greitai laiku ji galėtų atgimti.

Bet štai, vieną pirmadienį, dar prieš Naujus Metus, iš ryto pulko adjutantas, leit. Leknickas, įėjęs raštinėn ir pasisveikinęs su raštininkais pradėjo klausinėti kas ir kaip yra praleidęs praeito sekmadienio vakarą. Vieni atsakė, šokę „Spindulį“, kiti buvę kinematografuose, kiti vėl niekur iš kareivinės neišėję, nes jų „biudžetas esąs neveiklus“, o visi buvo kažko nepatenkinti. Adjutantas tik nusišypsojo ir tarė: „Ei jus vyrai, vyrai... yra pulke salė, yra orkestras, o jus miegat. Pasistenkit suvaidinti ką nors ir aš padėsiu!“

Čia pasilikusieji seni pulko teatro kuopelės nariai, vyresn. puskarininkiai Augulis ir Ruplys, pradėjo pakaušius miklinti. Suvaidinti, tai suvaidinti, bet iš kur tų vaidintojų gausi. Vyrų kaip vyrų — jų šimtai pulke — išsirinksim, bet „bobų“?..

— Ar žinot ką — tarė vienas — pasikviesime tas, kurios su šiauliais vaidino. Bet kur jos gyvena ir ar sutiks?

— Kur gyvena... Aš vieną kartą užėjau jas. Pabandykit, gal ir pasiseks.

Čia mūsų vaidilos pasiuntė sakyta kareivį artistų paieškoti. Šis grįžta džiaugdamasis: Atliktas kriukis „bobos“ yra — dar iš tolo šaukia.

Tuoju pranešta adjutantui. Susitarta suvaidinti K. Aškos 2-ųjų veiksmų scenos vaizdelį „Ponaitis“, paskirstyta rolės ir, gavus pulko vado sutikimą, po kelių repeticijų, pulko adjutantui vadovaujant, š. m. sausio 10 d. suvaidinta. Vaidinimas pavyko. Žmonių buvo per akis. Nestigo nei kariškių, nei civilių.

Padrašinti pasisekimu štabo raštininkai-artistai, adjutantui pritariant, nusprendė neafideliuoti vėl ką nors pastatyti ir už trijų savaičių laiko, sausio 31 d. pastatė dvi po 1 veiksmą komedijas: „Išgydė“ ir „Bragusai pabučiavimas“ (generalinė repeticija paties pulko vado vedama). Ir šį kartą neblogai suvaidinta. Žmonių buvo pilnutėlė salė. Visi prisijuokė, o pulko

žvalgymus prieš pusėje tekdavo daryti gan dažnai. Žinoma, be Krasausko niekur neapsieidavo: jis buvo nuolatinis žvalgų būrelių ir patrulių dalyviu.

Vieną gražų rytą būrio vadas pasiuntė keturius savanorius padaryti žvalgų netoli buvusiam Ščasnaviškių dvarelyje. Žvalgų tarpe buvo ir Krasauskas.

Mes palinkėjome žvalgams geros kloties ir jie linksmi išėjo.

Praėjo pusvalandis ir iš dvarello pasigirdo šautuvų, o paskui ir kulkosvaidžio smarkūs šaudymas, bet jis greit nutilo ir kai kurį laiką buvo girdėti tik atskiri, kaip mums pasirodė, vieno žmogaus leidžiami šūviai; trumpam laikui praėjus iš išsiųstų žvalgų du grįžo, ant sukryžiuotų šautuvų atnešdami sužeistą trečią žvalgą, o Krasausko nebuvo.

„Kur Krasauskas? kas atsitiko?“ pasipylė mūsų klausimai.

Ir grįžę žvalgai mums papasakojo apie liūdną, bet garbingą Krasausko likimą. Buvo taip:

Prie dvarello prisiartinę jie visai nepastebėjo, kad dvaro sode tarp krūmų buvo pasislėpę rusai ir pastatę net kulkosvaidį. Jie einančius mūsų žvalgus matė ir tyčia leido jiems prisiartinti, o kada iki jų liko tik apie šimtą žingsnių, rusai smarkiai pradėjo

švietimo k-jos kasoje, 300 litų išdygo. Po vaidinimų pirmą ir antrą kartą buvo šokiai.

Šiandien artistai yra geram ūpe ir žada iki gavėnios dar kartą suvaidinti, bet ką nors rimtesnio.

Tikimasi, jog pulko teatro kucpelė pradės vėl gyvuoti ir kuo toliau, labiau tobulins scenoje.

Raštininkas-neartistas.

7 p. Ž. K. Butegeidžio pulkas. Š. m. sausio mėn. 16 d. 7 pėst. Ž. K. Butegeidžio pulko karininkų klūbe Karių Šeimų Moterų Draugijos Klaipėdos įgulos ratelis suruošė šeimyninį šokių vakarėlį.

Į šį vakarėlį, be karininkų ir jų šeimynų, susirinko gana skaitlingas Klaipėdos visuomenės būrelis, kuriame matėsi gubernatorius p. Žilius su žmona, Latvijos konsulas p. Freiman's su žmona, Čekijos konsulas p. Reišys, p. p. Mašiotai, p. p. Landsbergiai ir kiti įžymesni valdininkai ir visuomenės veikėjai.

Vakarėlį pajvairino mažas koncertas. Ponas Čerkaskis (žinomas daininkės Čerkaskos, Klaidėpos konservatorijos mokytojos, sūnus) padainavo po vieną dainelę italų, rusų ir lietuvių kalba ir ariją iš operos „Sevilijos Kirpėjas“. Paskum dainavo vyr. leit. Ivanauskas, kuris visus sužavėjo. Publika dėl to ir ilgai vargino dainininką savo „bis“.

Po koncerto buvo loterija. Ji suteikė vakarėliui įpatingo gyvumo. Bilietai visi buvo išpirkti. Teko patirti, kad ratelis gavo iš jos keletą šimtukų litų gryno pelno, kuris bus sunaudotas sergantiems kareiviams.

Ačiū gerb. ponioms už triūsą. Laukiame ir daugiau tokių vakarėlių.

S. Str.

Vaidinimai kariams. Sausio m. 25 d. ir vasario m. 8 d. mūsų kariams vaidinta: „Aušros sūnūs“ ir „Per audrą“. Kareivių Valstybiniam teatre buvo pilna. Visus sužavėjo gražus vaidinimas, giliai paguodęs kareivių sielą. Daugelis net apsišarojo. Ypač sujaudino visus „Per audrą“, kur buvo vaizduojami vokiečių žandarų sauvaliavimai Lietuvoje. Reikia pridurti, kad vaizduojami dramoje asmens yra palmti iš gyvenimo, todėl ir įdomūs.

R. B.

Kinematografas. 7 pėst. Ž. K. Butegeidžio pulko kareiviai sausio mėn. 11 d. „Uranas“ kinematografe žiūrėjo įdomią filmą. Tai buvo skiriamas ūkininkams paveikslas, kurį parūpino Klaipėdos krašto žemės ūkio rūmai.

Filma buvo atgabenta iš Vokietijos Klaipėdos krašto ūkininkams parodyti. Ta proga pasinaudojus ir kareiviam teko naudingų dalykų pamatyti. Parodyta pavyzdingas kiaulių auginimo ūkis Ruhlsdorfe, netoli Berlyno. Čia buvo progos pamatyti visokių veislių kiaulių, pavyzdingi tvartai, kiaulių priežiūra ir penėjimas, apsaugojimas jų nuo ligų ir t. t. Įdomu buvo taip pat pamatyti esančius ten pat Ruhlsdorfe kiaulių auginimo kursus. Drobėje matėme kursantų teorišką ir praktišką pamoką.

Toliau rodė pavyzdingus miesto ir kaime naminių paukščių ūkius. Malonu buvo žiūrėti ir gėda prisiminti Lietuvos ūkius. Koks didelis skirtumas tarp mūsų krašto ir Prūsų!

Tokios filmos labai būtų naudingos ir Lietuvos ūkininkams pamatyti. Je susipažintų iš jų kaip kitur žmonės gyvena, kaip su gyvuliais apseina, kokią naudą iš jų turi ir t. t.

Žinoma, dar daug laiko praeis, kol mūsų žmonės tokius kultūringus ūkius turės, ir ūkininkai per iškilmes cilindrius dėvės, bet gi viskam turi būti pravaizduoti žinoti, kaip svetur žmonės dabartinį žemės kultūros laipsnį pasiekė. Antai tose filmose buvo parodyta kaip dabartiniai Ruhlsdorfo tvartai su visokiais įrengimais ir patobulinimais išsivystė iš paprastos palapinės.

Be to, kareiviams buvo parodyta pora linksmų komedijų.

To pat mėnesio 15 d. švenčiant Klaipėdos atvadavimo sukaktuves kareiviai buvo vėl nuvesti į kiną „Kammer“. Ten buvo rodomas „Mann im sattel“ (vyras balne) romanas. Žinoma, iš romano kareiviams nedaug naudos. Tačiau buvo gražių ir įdomių vaizdų, vertų pamatyti. Po to buvo rodomas aviacijos išsivystymas. Tai irgi labai įdomus dalykas. Pastebėtina, kad šios filmos turėjo ir lietuviškus užrašus. Tai Klaipėdoje didelė naujiena; berods, pirmąsyk tokie dalykai pasirodė.

Visiems, žinoma, daugiausia patiko komedija „Kačių ir pelių karas“. Kariavo visų rūšių ginklais, ir nežinia kuo būtų baigusios kautynės, jei nebūtų atvykusios į pagalbą katėms dešros... Jos nulėmė laimėlimą pastarųjų naudai.

Filmų užrašai vokiški. Todėl reikėjo juos verst į lietuvių kalbą.

S. Str.

šaudyti. Mūsų žvalgai, sugulę pievoje, taip pat šaudė. Krasauskas gulėjo priešaky ir todėl jam rusai geriau buvo matyti. Priešo pusėn jis leido kulipką po kulipkos. Staiga jo akys džiaugsmo ugnimi užsidegė ir jis balsiai sušuko:

„Vyrai, kulkosvaidis!“

Nieko nelaukdamas jis pašoko iš vietos ir šaukdamas „valio!“ bėgo tiesiai į kulkosvaidį; dar vienas iš mūsų žvalgų padarė tą patį, o likę du žvalgai šaudė kiek galėdami.

Rusuose kilo sumišimas, pasigirdo balsas:

„Ogoń, ogoń!“ (ugnis, ugnis!) ir jie paleido kulkosvaidį. Krasauskas ir jo draugas liko sužeisti. Krasauskas gulėjo ir nejudėjo, todėl mūsų žvalgai pamane, kad jis užmuštas; antras kareivis dar galėjo šliaužti ir, prišliaužęs prie savųjų, prašė jų nunešti į mažiau pavojingą vietą. Jis pasakė, kad visai arti Krasausko buvęs ir aščiau matęs, jog pastatasis liko užmuštas.

Rusai, tur būt, besidžiaugdami „gerą darbą“ atlikę, liovėsi šaudyti. Mūsų žvalgai pasinaudoję šia proga sykiu su sužeistuoju laimingai pasitraukė. Bet gero kai paėję, girdi vieną kitą šūvį. Tai šaudė Krasauskas. Jis slūgtė priešui paskutinius šovinius, norėda-

mas rusams už savo nepasisekimą atkeršyti. Pagaliau viskas nutilo...

Toks buvo grįžusių žvalgų liūdnas pranešimas.

Gaila buvo Krasausko, todėl beveik pusė mūsų būrio buvo paskirta eiti jį gelbėti.

Atėję į Sčasnaviškius rusų jau neradome, bet nebuvo ir mūsų mylimojo draugo. Tiksliai toje vietoje, kur jis gulėjo, radome iššaudytų šovinių tutelių krūvelę ir kraujo žymes. Vietos gyventojai pranešė, kad sužeistą Krasauską rusai besitraukdami su savim pasiėmė, ir kad vieno vietos gyventojų jis buvo prašęs pranešti lietuviams apie jo likimą.

1921 metais grįžęs iš nelaisvės, Panevėžy, visai netikėtai sutikau Krasauską, kuris ir papasakojo visą savo istoriją: aname nelaimingame mūsųje jis buvo sužeistas į petį ir kulipkos buvo persautas mentės kaulas; kada žaizda šiek tiek pagijo, Krasauskas iš nelaisvės pabėgo, bet vietoje Latvijos, pro kuria jis manė Lietuvą pasiekti, pateko į Lenkiją ir liko suimtas. Iš Lenkijos bėgdamas pateko į Vokietijos kalėjimą, ir tik iš čia jam pasisekė į Lietuvą grįžti.

1921 metų vasarą Krasauskas tarnavo sanitaru Karo Ligoninėje Kaune, kur jis dabar gyvena, — nežinau.

Kapitonas St. Raštikis.

Kariuomenės Teismas vasario m. 3 d. nubaudė 1. gusarų pulko gusarą Juozą Kutrevičių už pražudymą valdiškų daiktų du metu kalėti, atėmė kario vardą ir išmetė iš kariuomenės tarpo. 2. pėst pulko naujoką Juozą-Peliksą Vendžiagolskį už pabėgimą iš kariuomenės pasmerkė pusantų metų kalėti, be to, atėmė kario vardą ir išmetė iš kariuomenės tarpo. Aviacijos parko eil. Juozą Juknaitį už pabėgimą 4½ mėn. daboklės, 4. pas. b-no eil. Baltrų Vainikevičių už pabėgimą 6 mėn kalėti.

**Mirt nebijo tas, kurio gyvenimas daug vertas,
Sv. Tomas Kempietis.**

Užsieniai.

— **Latvija. Paskola.** Latvija skolinasi iš Amerikos 10 milijonų dolerių. Paskolos sutartis Latvijoje jau pasirašyta; galutinai sutartį pasirašys Amerikoje.

— **Dvarininkų skundas.** Latvijos stambieji žemės savininkai apskundė Tautų Sąjungai Latvijos vyriausybę dėl nusavintų jų žemių, einant žemės reforma. Greitu laiku sakyta skundas bus nagrinėjamas.

Latvijos vyriausybė savo reikalams ginti paskyrė tris savo atstovus užsieniuose.

— **Lenkija. Kasyklas parduoda.** Lenkų vyriausybė derasi su Amerikos kompanijomis Aukštosios Silezijos anglių ir cinko kasykloms parduoti.

— **Badas.** Vis dažniau Varšuvoje žmonės suserga bado liga. Kasdien gatvėse suranda po kelis žmones, dėl bado netekusius sąmonės.

— **Sovietų Rusija. Sušaldė vaikus.** Vyriausybė susekė Maskvoje gaują, kuri vogė vaikus. Pas bandytus rasta arti 300 mažamečių vaikų, kuriuos pasodinę į nešildytus prekių vagonus gabeno į Voronežą. Traukiniui atvykus į stotį, visi vaikai rasti sušalę.

— **Amerika. Lietuviai dirba.** Šiaurės Amerikos Jungtinių Valstybių lietuviai ruošiasi iškilmingai švęsti Vasario 16 d. šventę. Yra susidarę tam tikri komitetai, kurie rūpinasi, kad kuo gražiau ir įspūdingiau lietuviai parodytų amerikiečiams per Lietuvos nepriklausomybės šventę. Iškilmėse žada dalyvauti geriausi kalbėtojai, chorai ir didžiajame kare dalyvavę Amerikos kariuomenės lietuviai kariai.

Taip pat Amerikos lietuvių laikraščiai ragina lietuvius per vasario 16 d. rinkti aukų V. Inui vaduoti.

Karo kronika.

— **Nusiginklavimo svajonė.** Naujos derybos. Didžiosios valstybės norėjo vasario m. 15 d. susaukti Šveicarijos mieste, Ženevoje, nusiginklavimo konferenciją, kurioje būtų išrištas nusiginklavimo klausimas. Kadangi valstybės dar gerai nepasiruošė tam darbui ir vienu valstybių nuomonė griežtai skiriasi nuo kitų, pavyzdžiui, prancūzai nori, kad pasilikty nardomieji laivai, o anglai siūlo juos panaikinti, tai nutarta sakyta konferenciją atidėti iki balandžio arba gegužės mėn., kol valstybės gerai pasiruoš. Prancūzų nuomonė, kad pasilikty nardomieji laivai, remia ir Šiaurės Amerikos Jungtinės Valstybės. Be to, sakytos Valstybės siūlo palikti ir sunkiuosius karo laivus - šarvuotus, kai Anglija siūlo panaikinti ne tik nardomuosius laivus, bet ir sunkiuosius šarvuotus laivus, o taip pat sumažinti karo laivų įtalpą, t. y. uždrausti didesnius laivus statyti.

Londono žiniomis, sakytoje konferencijoje dalyvauja 19 valstybių ir taip pat Sovietai, kurie iki šiol į panašias konferencijas nebūdavo kviečiami.

— **Ką sako gyvenimas.** Nors visos valstybės gražiai kalba apie nusiginklavimą ir ruošiasi tuo reikalu derėtis, bet nežiūrint šito, ginkluojasi kiek išgali.

— **Sovietai** savo dirbtuvėse užsisakė pastatyti 25 įvairios rūšies nardomuosius laivus Leningradui ginti.

Karo komisaras Vorosilovas įsakė grįžti į Sovietus visiems buvusiems caro laivyno karininkams, kurie dar neturi 50 metų amžiaus. Nurodoma, kad Sovietai mano peritvarkyti savo kariuomenę ir laivyną ir kadangi vyriausioji karo taryba nepritarusi sumanymui kviešti iš užsienio svetimų valstybių karininkus instruktorius, tai kviečia pačius rusus.

— **Italija.** Mussolini, patiekdamas parlamentui krašto apsaugos įstatymo projektą, tarp kitko pasakė, kad tuo metu, kai visam pasauli skamba taikos žodžiai, o dangų gaubia vis didesnis skaičius karo orlaivių, jūras — šarvuoti laivai ir nardomieji, Italijai taika ir ramumas gali būti patikrinti tik tai kalavijų pavėsy.

Amerikos laikraščiai rašo, kad Italijos karo jėgos smarkiai auga. Dabar Italija galėtų trumpu laiku mobilizuoti iki 5 milijonų gerai ginkluotų vyrų (Italija turi arti 39 milijonų gyventojų). Naujai pertvarkius savo kariuomenę, Italija turės 11 korpusų ir be to, po vieną korpusą Sicilijos ir Sardinijos salose.

Naujoji aviacijos programa numato per 4 metus išigyti iki 182 oro eskadrilių iš 3000 aeroplanų ir hidroplanų. Taip pat auga ir Italijos karo jūrų laivynas.

— **Karas Turkijoje. Sirijoj.** Žiniomis iš Paryžiaus, Sirijos sukilimo vadas Ramadan pasidavęs prancūzams. Sakyta asmuo anksčiau yra buvęs Turkijos pulkininku.

— **Įvairios žinios. Nusizudymai lenkų kariuomenėj.** Vilniui leidžiamas laikraštis „Slowo“ rašo, kad pastaruoju laiku Vilniaus krašte esančiose lenkų kariuomenės dalyse padidėjo nusizudymų skaičius, kurių priežastis įvairūs nusikaltimai ir nepasitenkinimas vyresnybe.

— **Belaisviai.** Iš Vienos (Austrijos) praneša, kad Sibiriuj dar tebėra daug Austrijos belaisvių, kurie pateko rusų nelaisvėn didžiojo karo metu. Sakyta belaisvių padėtis dėl lėšų stokos yra labai sunki.

Apsiriko.

Naujokas, vaikščiodamas mieste, narvely, ant lan-go pamatė papūgą, žiūri ir stebisi jos nematytu gražumu. Tik staiga papūga sušunka:

„Sveikas, tamsta“

Krūptelėjęs naujokas staiga pakelia ranką pagarbai atiduoti ir sako:

„Atsiprašau, aš maniau, kad tamsta paukštis esi“...

Nepaprastas lietuvių sportininkų laimėjimas Klaipėdoje.

Sausio mėn. 31 d. 14 val. kareivinių kieme įvyko labai įdomios draugiškos futbolo rungtynės tarp I klasės Klaipėdos krašto nugalėtojo (meistero) Freya I ir II klasės rinktinės-7 pėst. pulko ir Šarūno komandos. Pirmas havtaimas pasibaigė 6:1 rinktinės naudai, o antras 1:1.

Rungtynės baigėsi 7:2 rinktinės komandos naudai.

Šį kartą visi rinktinės dalyviai žaidė atsидėję rungtynės ėjo sklandžiai. Toki komanda gali lengvai konkuruoti su visoms Klaipėdos krašto pirmaklasėm komandom.

Iš pradžių turėdama prieš save Klaipėdos krašto meistrę, žinoma, dvejojo, manė gauti golų dėl to lošė labai atsargiai. Tačiau tolimesnis lošimas parodė, kad

rinktines komanda yra daug stipresnė, užtat atsirado drąsumas ir smagesnis tempas.

Daug padėjo ir tas, kad rinktinės žaidėjai jau susitinka ne pirmąsyk, buvo susiderinę, gerai pažįsta vienas kito ypatybės. Komandos taktika ir technika gera, jos vaisiai — nugalėjimas Klaipėdos krašto meistro 7:2 lietuvių rinktinės naudai.

Tas laimėjimas padarys galą visokiems šmeižtams ir pašaipoms iš vokiečių pusės ir parodys jiems, kad lietuviai vienybėje irgi neblogesni sportininkai už sveitimaučius, o taip pat vokiečius.

7/II vėl įvyks sakomos komandos rungtynės su „Spielvereinigung Lyga“ geriausia vokiečių komanda.

Nykštukas.

Nečyptelėjo.

Prie kareivinių vartų stovi kareivis ir rūko papirosą; šale jo stovi vaikas ir drožia pagaliuką. Kuriam laikui praslinkus vaikas verkia.

— Ko bliaini? — išėmęs iš dantų papirosą klausia kareivis.

— Pi-pir-štą įpioviau... Skundžiasi vaikas.

— Ir yra ko bliauti... Tai vyras! Gaila, kad kelnes nešioji. Tu imk pavyzdį iš mus. Štai buvau aš kare su lenkais: sėdime kartą apkasuose, o granata toki didelė kai pečius ritasi „vis artyn artyn, ogi paukšt draugui stačiai į galvą“. Ir ką tu manai, jis nė nečyptelėjo... O tu pirštą išpioves bliaini, lyg ožys į turgų vedamas...

Sporto kronika.

Lietuva.

LFLS pirma hockey apgalėtoja. Kauno hockey pirmenybės jau baigiasi ir liko tik vienos rungtynės. Paskutinės rungtynės vyko tarp:

LFLS — Kovas 8:1. Tai buvo paskutinės LFLS komandos rungtynės 1926 m. pirmenybėms. Po šių rungtynių LFLS išėjo š. m. Kauno hockey pirmenybių apgalėtoju su 28:4 golų santykiu.

Šiose rungtynėse LFLS žaidė silpniau ir Kovas sugebėjo įvartyti į LFLS vartus pirmą golą. Pirmas havtaimas užsibaigė 6:1 ir ir antras 3:0 LFLS naudai. Antros rungtynės vyko tarp

KSK — Makabi 8:0 (4:0). Nors KSK ir nepilna sudėtimi, bet lengvai apsidirbo su Makabi. Tai buvo paskutinės Makabi komandai pirmenybių rungtynės, kurios baigėsi 1:20 golų santykiu.

Lieka tokiu būdu dar vienos pirmenybių rungtynės tarp KSK ir Kovo, kurios privalo nulemti kas turės antrą ir trečią vietą.

Tos rungtynės įvyks, sekmadienį, vasario 14 d. 1 val.

Klaipėda. Klaipėdos sporto organizacijų suvažiavimas nutarė pasitraukti iš Lietuvos futbolo lygos.

To galima buvo laukti iš jų, nes š. m. jie nepaskyrė Lietuvos valstybinę komandą savo žaidėjų. Jie yra linke ir toliau dalyvauti Vokietijos pirmenybėse.

Užsieniuose.

Europos pačiūžų bėgime 1926 m. apgalėtoju yra suomiškas Skutnabas, kuris Chamonix (Francijos) sulig tašku pasiekė geriausių vaisių.

32 km. — prabėgo žmogus per vieną valandą. Europos pačiūžų pirmenybėms pasibaigus įvyko bėgimas pačiūžomis.

Europos apgalėtojas, suomiškas Skutnabas, per valandą nubėgo 32.085 mtr. Antroje vietoje buvo latvis Rumba, kuris nubėgo 31.172 mtr.

Praga — Lisabonas 4:1. Pirmos tarpvalstybinės futbolo rungtynės tarp šių miestų užsibaigė čekų laimėjimu.

Mūsų skaitytojų balsai.

Jaunutis rašo: „Kodel nenori pasilikti ilgiau tarnauti liktiniai, o jei pasilieka, tai bent neilgam laikui“. Man teko įkalbinėti gerus puskarininkius, kad jie pasiliktu tarnauti liktiniais, kaip ir aš tarnauju; gavau atsakymą, kad sunkios gyvenimo sąlygos esančios. Iš tikrųjų, jei mes pažiūrėsime kitų valstybių liktinius, ir mūsų, tai rasime didelį skirtumą.

Mūsų kariuomenėje yra gerų ir prityusių, paruoštų liktinių viršilų ir puskarininkių, kurie mielai sutiktų tarnauti, nors ir 20 metų, jei tik jie būtų aprūpinti kaip reikiant. Visą laiką negali liktinis nevedęs tarnauti; sulaukęs 30 metų amžiaus norėtų vesti, bet negali, nes neišmaitins savo žmonos, o jei sulauks vaikų, tai dar sunkiau. Jaunesnysis puskarin. gaudamas 50 litų arba vyr. 70, nieku būdu negalės pragyventi su šeimyna. Visi valstybės tarnautojai gauna švenčių priedą, vaikų užlaikymui pašalpą, ir šiomis dienomis teko iš laikraščių patirti, kad ištarnavę tam tikrą laiką gaus pensiją, o liktiniai tuo klausimu užmiršti, nors jie gauna vienkartinę pašalpą, bet kada jų sulauksi, kad šiandien reikia pradėti gyvenimą kurti. Kariuomenėje liktiniai labai yra pageidaujami, ar tai būtų karo laikas ar taikos. Jie drauge gyvendami su kareiviais žino jų geras ir blogas puses ir nekumet neleis platinti visokių propagandų ir suvedžiojimų, kas neretai atsitikdavo, jei mes peržiūrėsime pergyventą laiką. Prityręs ir išsilavinęs liktinis, reikalui ištikus, galėtų karininką pavaduoti. Čia reikia mūsų aukštesniems viršūninkams apie tai susirūpinti, duoti liktiniams didesnes teises, nes šis klausimas nuo jų priklauso.

S. D. Algirdietis rašo: „Reiktų susirūpinti ir jiems kaip nors padėti“. Minėtas Algirdietis rašo apie atsargon paleidžiamų neturtingų kareivių vargus, kurie drąsiau stoja kariuomenėn, negu iš jos išeina, nes išėjęs iš kariuomenės neturi kur dingti. Siūlo visuomenei susirūpinti paleidžiamais kareiviais ir jiems kuo nors padėti.

Vyr. pusk. Zamžickas rašinėliu „Kovotojų dėl laisvės klausimu“ taip pat kelia aukščiau paliestą klausimą, turėdamas galvoj paleistus iš kariuomenės savanorius. Jo žodžiais, tinkamas tokių paleistų atsargon kareivių buklės sutvarkymas teiktų didelę krašto gynimui naudą, būtent, kareivis kautynėse narsiau kautų, turėdamas galvoj, kad kraštas jo neužmiršta ir atsilygina su juo už nuopelnus.

Redakcijos atsakymai.

S m a l i a k u i. I. Žemės galėtumei gauti, bet kiek tai negalime pasakyti: tai pareina nuo žemės rūšies ir kt. aplinkybių. II. Reikia kreiptis pas apskr. žemės tvarkytoją. III. Žemei gauti prašymai žyminiu mokesčiu neapmokami. Kiek laiko gali praieiti atsakymui gauti, pareina nuo aplinkybių. IV. Savanoriai už gautąją žemę nemoka. V. Ir tebetarnaujantis galėtų žemės gauti. VI. Vedimo reikalu gali pasiklausti savo kapeliono. Bet tokių vedybų nepatartumėm, nes jos gali blogai atsiliepti į įpėdinytę. VII. Skelbimus galima siųsti pašto perlaidomis. Kiek skelbimams apmokami yra kiekvienam laikraščio numerį.